

Kansallinen Lääkeinformaatioverkosto 2024–2026 Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmä, kokous 3/2024, MUISTIO

Aika: Torstaina 23.5.2024 klo 14:03-15:10

Paikka: Microsoft Teams -kokous

Kokouksessa läsnä:

Essi Kariaho, puheenjohtaja, Pharmaca Health Intelligence Oy

Marja Forsell, Duodecim Oy

Henna Kyllönen, Suomen Apteekkariliitto (14.35-)

Julia Lumijärvi, Kuluttajaliitto

Ville-Matti Mäkinen, Suomen Proviisoriyhdistys ry

Ilona Niittynen, HUS Apteekki

Minna Nissilä, Orion Oyj

Elina Ottela, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Lapatto-Reiniluoto Outi

Kolme nostoa kokouksesta

- 1. Pienryhmien toimenpiteet on edenneet hyvin, erityisesti digitaalisten hoitopolkujen ja niillä hyödynnettävien työkalujen kehittäminen -ryhmän työ.**
- 2. Suuret ja sydämelliset kiitokset eläkkeelle siirtyvälle Elinalle aktiivisesta, positiivisesta ja ratkaisukeskeisestä työstä Lääkeinformaatioverkostossa!!!**
- 3. Biologiset lääkkeet ja biosimilaarit & apteekkien lääkevaihto -aiheeseen liittyvä tiedon tuottamistyö on saatu erittäin hienosti hoidettua tähän saakka. Lämmin kiitos pientyöryhmälle!**

1. Kokouksen avaus

Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmän puheenjohtaja Essi Kariaho avasi kokouksen klo 14:03 ja toivotti työryhmän jäsenet tervetulleiksi työryhmän vuoden 2024 kolmanteen kokoukseen.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi. Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

3. Työryhmän toimintasuunnitelman toimenpiteiden ja kehittämisprojektien tilanne

Mahdollinen Lääketietovarantoon liittyvä jatkotyö

Piia Rannanheimo ei ollut paikalla, palataan aiheeseen seuraavassa kokouksessa.

Digitaalisten hoitopolkujen ja niillä hyödynnettävien työkalujen kehittäminen/

Ville-Matti Mäkinen, Julia Lumijärvi, Tuomo Heinonen, Päivi Kiviranta, Tarja Pajunen, Raimo Ojala, Auri Sääsکیلاhti

Pienryhmä on kokoontunut huhtikuussa. Aiepaperi hyväksytty tänään 23.5.2024 Koordinaatiotyöryhmän kokouksessa (Liite 1.). Aiepaperi perustuu aikaisempiin suunnitelmiin. Työn tarkoituksena on alkuvaiheessa kartoittaa olemassa olevia terveyssovelluksia, sekä lääkkeisiin ja lääkitystietoon käytettäviä sovelluksia ja kerätä kokemuksia niiden käytöstä. Ensin kategorisoidaan sovellukset ja sitten selvitetään niiden hyödyntämistä, mahdollisia uhkia ja mahdollisuuksia.

Tulossa oleva Lääkelista on huomioitu myös aiheeseen liittyvänä asiana.

Ryhmän toimintaan voi vielä tulla mukaan, mieluiten 10.6.2024 mennessä.

Käytössä olevista sovelluksista mainittiin Maisa, sekä eri indikaatioihin liittyviä sovelluksia (astma, diabetes). Lisää erimerkkejä kaivataan jäseniltä, niitä voi toimittaa Ville-Matille.

Kiitosta on saatu työn edistymisestä ja konkreettisesta asiaan lähestymisestä.

Tehokas ja toimiva lääkeinformaatio hoitoketjun eri vaiheissa -tarkistuslista / Raimo Ojala, Ville Valkonen, Jukka K. Korpela, Elina Ottela, Jouko Savolainen

Aiheesta ei tällä hetkellä uutta päivitettävää. Lääkehoidon päivänä maaliskuussa julkaistu materiaali on saatavilla esim. Fimean sivuilla [Lääkeinformaatioverkoston materiaalit - Fimea.fi - Fimea](#).

Ideoitiin, että jatkossa voitaisiin mahdollisesti esim. Potilasturvallisuuskeskuksen Omavalvontaohjelman kautta seurata, miten lääkkeiden käyttäjän kohdalla nämä asiat toteutuvat. Potilasturvallisuuskeskus voisi mahdollisesti myös auttaa materiaalin jalkauttamisessa.

Pienryhmä seuraa tarkistuslistan käyttöä, hyödyntämistä ja miettii mahdollista jatkokehitystä.

Tarkistuslistan ammattilaisversio on tarkoitettu kaikille terveydenhuollon ammattihenkilöille avuksi asiakaskohtaamisiin. Kiitos onnistuneesta työstä pienryhmälle!

Hyvinvointialueiden resurssimuutosten myötä kyselytutkimuksen tai selvitystyön toteuttaminen käytössä olevista lääketietokannoista ja -palveluista hyvinvointialueilla / Piia Siitonen, Ilona Niittynen

Pienryhmä ei ole vielä kokoontunut. Piia Siitonen ei mahdollisesti pääse osallistumaan työhön, ja ryhmä tarvitsee lisävoimia. Keskusteltiin jälleen mahdollisuudesta hyödyntää yliopiston opinnäytetöiden tekijöitä kyselytutkimuksen toteuttamisessa/tulosten analysoinnissa.

Tarkoitus on kartoittaa, onko hyvinvointialueiden välillä eroja siinä, minkälaisia lääkeinformaatiotyökaluja on käytössä.

Käsitellään uusista jäsenistä pienryhmään seuraavassa kokouksessa. Ilona tiedustelee ennen sitä Piian tilanteen, ja saataisiinko esim. Kuopion suunnalta opinnäytetyön tekijää ja siihen liittyvistä aikatauluista. Myös Tutkimus ja seuranta -työryhmästä voisi saada apua ja ideoita.

Lääkkeiden ympäristövaikutukset/jatkotyö edellisen kolmivuotiskauden jälkeen: Kansainvälinen julkaisu aiheesta Lääkelaastareiden hävityskäytännöt ja tiedonsaanti/Outi Lapatto-Reiniluoto, Piia Siitonen, Henna Kyllönen

Yritetty saada graduntekijää mukaan, mutta se ei ole onnistunut. Päätetty kirjoittaa artikkeli pienryhmän kesken. Asia etenee muuten suunnitellusta aikataulussa eli julkaisu valmistuu 2024.

Tiedon tuottaminen ajankohtaisista ja tarpeellisista aiheista lääkkeiden käyttäjille: Biologiset lääkkeet ja biosimilaarit & apteekkien lääkevaihto / Kristiina Airola, Jouko Savolainen, Eveliina Manninen

Marja Forsell: Kristiina Airolan kirjoittama hyvä artikkeli ”Biologiset lääkkeet, biosimilaarit ja lääkevaihto” on jo aikaisemmin julkaistu Duodecimin Terveyskirjastossa. Siitä on tehty nyt myös ruotsin ja englannin kieliversiot.

Seuraava vaihe työryhmän toiminnassa on, kun kiertoartikkeliä päivitetään loppuvuonna koskemaan vuoden 2025 alusta lääkevaihdon piiriin tulevia lääkkeitä. Yhtenä referenssiryhmänä artikkelissa on reumaa sairastavat potilaat. Mm. heitä koskettavat lääkkeet tulevat lääkevaihtoon vuoden 2025 alussa.

Materiaalia on jo hyödynnetty ja jaettu apteekkeihin ja muille terveydenhoidon ammattilaisille eri toimijoiden toimesta (esim. HUS-apteekki, Pharmaca jne.)

Kehitysprojekti/toimenpide teköällyn, kuten esimerkiksi Chat CPT:n haasteista ja hyödyistä lääketiedon hyödyntämisessä/Piia Rannanheimo, Ville Valkonen

Seuraavassa kokouksessa aiheesta lisää.

4. Muut asiat

- Työryhmän kummiksi on nimetty Inka Puumalainen Suomen apteekkariliitosta. Inka ei vielä tänään päässyt paikalle.
- [Lääkebarometri 2023](#): "Lääkkeen käyttäjien edellytykset lääkehoidon toteuttamiseen arjessa" on julkaistu maaliskuussa. Lääkebarometri 2023 -väestökyselyn tavoitteena oli selvittää väestön kokemuksia lääkehoidosta, osallistumisesta lääkehoitoja koskevaan päätöksentekoon, lääkkeisiin liittyvästä neuvonnasta ja tiedosta, terveyden lukutaidosta sekä lääkehoitoihin sitoutumisesta. Lisäksi selvitettiin näkemyksiä lääkkeiden hankinnasta.
- Lääkehoidon päivä 13.3.2025 teemalla Kestävä ja vastuullinen lääkkeiden käyttö
  - Mukaan Lääkehoidon päivän suunnitteluun voi ilmoittautua Päivi Kivirannalle.
- Nostot Koordinaatioryhmän kokouksesta 23.5.2024:
  - Hyväksyttiin pientyhmämme aiepaperi: Digitaalisten hoitopolkujen ja niillä hyödynnettävien työkalujen kehittäminen (Liite 1)
  - Hyväksyttiin aiepaperi: Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi (5.) Foorumi järjestetään Farmasian päivien yhteydessä 15.11.2024. FOK huolehtii käytännön järjestelyistä.

- Fimean on työstänyt toimintaohjetta Kansallisen Lääkeinformaatioverkoston toiminnan julkisuus- ja avoimuusperiaatteista. Päivi Kiviranta lähettää dokumentin vielä koko verkostolle kommentoitavaksi. Verkoston toiminta on avointa ja materiaalit löytyvät Innokylästä. Toivottiin vielä selkeää suositusta siitä, miten verkoston materiaaleihin viittaisiin yhdenmukaisesti. Tällöin se myös löytyisi eri paikoista helpommin.
- Mikrobilääkekulutuksen tilannekuva -projekti meneillään Fimeassa. Tarkoitus julkaista syksyllä avoimena datana. Hyödyllistä tietoa seurannan ja analysoinnin tueksi.
- Lääkeinformaatiofoorumia ei järjestetä tänä vuonna.
- Elina Ottela jää eläkkeelle 1.9.2024. Elina on ollut Lääkeinformaatioverkoston toiminnassa mukana alusta asti. Kiitämme lämpimästi Elinaa positiivisena, kannustavana, erittäin aktiivisena ja ratkaisuhakuisena jäsenenä. Tarja Pajunen Asiakas- ja potilasturvakeskuksesta jatkaa syksyllä Elinan työtä.

Muuta: Työryhmien tuotosten parempaa hyödyntämistä tulisi edistää, käyttö on ollut liian vähäistä.

5. Seuraavat kokoukset

Kokous 4/2024: ti 17.9.2024 klo 9.00 – 10.30

Kokous 5/2024: to 21.11.2024 klo 14.00 – 15.30

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.10 ja toivotti kaikille hyvää kesää.

Liitteet

Liite 1. Aiepaperi: Digitaaliset hoitopolut tutuksi. Tavoitteena on laatia digitaalisista hoitopoluista artikkeli, jossa esitellään Suomessa jo olemassa olevia digihoitopolkuja esimerkkien avulla. Kohderyhmänä ovat lääkkeen käyttäjät/potilaat.